

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR: HELYBEN: 1 ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORANT
KIADÓTULAJDÓNSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Győzelmes harcok a déli orosz haderővel

**Tarnopol előtt elfoglaltunk egy megerősített helységet —
Wolhyniai haderőnk áthaladt a Putilowka-mocsarakon —
József Ferdinánd főherceg győzelmei a Jasjolda mentén
— A németek előnyomulása Grodno tartományban**

A tegnapi eseményekről szóló vezérkari jelentések csaknem az összes arcvonalakról ofenzívánk újabb sikereit hozzák hírül. Rendkívül makacs harcokban kiüzdötték ki csapataink s a szövetséges csapatok újabb térnyerésüket, úgy Kelet-Galicianak egyre örvedetesebb módon tisztuló határszélén, mint Wolhyniában, nemkülönben a rokitnoi mocsaraktól északra fekvő területeken s a harcok hevessége ugyan csak rácáfol azokra a hazugságokra, melyek az orosz haderő önkényes visszavonulását hirdetik.

A déli orosz seregek, melyeket már hetek óta mint teljesen különálló haderőt kell tekintennünk, szívós ellenállást tanusítanak különösen Pflanzler-Baltin sergével szemben és ellentámadásokkal igyekeznek még néhány napra megtartani egykori hódításuk utolsó maradványát a Sereth alsó szakasza és a Zbrucz határfolyó közötti keskeny csíkon. — Nagy erőfeszítéseik azonban hiábavalóknak bizonyultak: a végzetet nem képesek velük elhárítani fejük felől, dühös rohamaik véresen összeomlottak a hős védők állásainak szilárdságán, a Sereth torkolatától keletre éppen úgy, mint a bessarabiai határfronton. Tarnopol előtt már mi voltunk a támadók: Bothmer tábornok csapatai egy megerősített helységet kerítették birtokukba. Puchallo hadserege különösen nagyot produkált: Olykától északra a Putilowka-mocsárvidékből heves harcok közben kijutott, ami a Rowno felé való előnyomuláson kívül a kowel—rownoi vasutvonalból Olykától északkeletre több irányban kiágazó szárnyvonalak veszélyeztetését is jelentí. Az északi orosz haderőt is csaknem teljes egészében hátrálásra kényszerítette a szövetségesek nagyerejű előnyomulása. A Mackensen-hadcsoporthoz tartozó osztrák-magyar hadsereg József Ferdinánd főherceg vezetése alatt teljesen megtisztította a Jasjolda folyó alsó szakaszának déli partját az ellenségtől és több helyen kikényszerítette az átkelést az északi partra. — Tovább északra, Grodno tartomány déli részén Lipót bajor herceg seregei és Hindenburg déli szárnya Wolkowyski vasuti csoport közelében szorongatja az ellenséget. —

Az orosz hadsereg kétségbeejtő helyzetét az orosz politikusok nagy mondásokkal igyekeznek leplezni a szövetségesek előtt. A hadügyminiszter a minap még csak két millió ujone beigérésével próbálta lecsendesíteni a türelmetlen szövetségeseket, a дума elnöke pedig azt

mondja, hogy már meg is van az új óriási orosz hadsereg, amely nem is két millió, hanem tizenkét millió katonából áll. A számoknak ez a tü-neményes megnövekedése azonban nem kelt megnyugvást a nyugati szövetségesekben, még kevésbé alkalmas arra, hogy új szövetségeseket teremtsen az entente számára. A balkáni események alakulása legalább így mutatja.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 6. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

A bessarabiai határon és a Sereth-torkolatától keletre az oroszok tegnap megismételték heves ellentámadásaikat. Az ellenséget minde-niütt visszavertük, miközben súlyos veszteségeket szenvedett.

A Sereth-arcvonalon és Brodytól keletre s a Dubnotól nyugatra levő vonalainkon a harci tevékenység az előző napok erős küzdelmei-hez képest némileg alábbhagyott. Tarnopol környékén egy elsáncolt helységet az oroszoktól elragadtunk.

Lucktól keletre előnyomuló csapataink Olykától északra, a legnehezebb viszonyok között, támadásban áthaladtak a posványos és elárasztott Putilowka-lapályon.

A felső Jasjolda mentén küzdő cs. és kir. haderő kivetette az ellenséget a folyótól délre levő legutolsó elsáncolt állásaiból is és több helyen elérte az északi partot.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 6. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadcsoporthja: A Keleti-tengertől a Grodnotól keletre fekvő vidékig a helyzet változatlan.

A jobb szárny Lunnánál a Njemen felé és Wolkowysktól északra a Ross-szakasz felé közeledik.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoporthja: A hadcsoporth az ellenséges hátrédekkel folytatott harcokban előnyomult és már átlépte Wolkowysktól Jélre a Ross-szakaszt. Pruzanytól északkeletre a Smo-

lenica melletti mocsárszorosokat is leküzdötték.

Mackensen tábornagy hadcsoporthja: A támadás továbbra is előrehalad.

Délkeleti hadszíntér: Különös esemény nem történt.

LEGFELSŐBB HADVFIZETŐSÉG.

**A дума elnöke tíz évig harcol
Mesék 12 millió katonáról**

Stockholm, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) Az oroszbarát Dagens Nyheter közli Rodzianko-nak, a дума elnökének nyilatkozatát, amely így hangzik:

— Lehet, hogy öt évig, talán tíz évig harcolnunk kell. Feladjuk Pétervárt is, ha a szükség úgy kívánja. Megtámadhat bennünket Svédország is, mi mégis tovább harcolunk. Tizenkét millió katonánk ki fog tartani az utolsó csepp vérig.

A pétervári rendőrkapitányt meggyilkolták

Frankfurt, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) A Frankfurter Zeitung jelenti, hogy Pétervár rendőrkapitányát csütörtökön meggyilkolták.

Munkás-zavargások Oroszországban

Krakó, szeptember 6. Lapjelentések szerint Iwanowoban és Wornesienkoban nagy munkászavargásokra került a sor, melyek azért törttek ki, mert a munkások által követelt reformokat még nem valósították meg. — A katonaság néhány sortüzet adott, amelynek során több mint száz ember meghalt.

Grodno eleste és a francia szenátus

Genf, szeptember 6. Magánjelentések szerint Delcassé külügyminiszter tájékoztatta a szenátus bizottságát a Tokióval folytatott tárgyalásokról. Ugy tudják, hogy a szenátusban egy erős áramlat ellene van annak, hogy Franciaország tulságosan messzemenő kötelezettségeket vállaljon Japánnal szemben. A bizottságban különösen az ülés második felében, amikor már Grodno eleste ismeretessé vált, rendkívül izgatott volt a hangulat. Általában rosszárták a pétervári vezérkar jelentését, mely rendkívül kedvezőnek jelezte az orosz haderő összhelyzetét, mert az oroszok nyugateurópai barátai nem vehetik komolyan az ilyen közléseket.

Oroszország mint a népek szabadságának védője

Lugano, szeptember 6. A *Corriera della Sera* szerint a *Ruskoje Slowo* magyarázza Saszonow külügyminiszternek a *Times*-hez intézett táviratát és kijelenti, hogy *mindenféle különbéke hír sértő Oroszországra nézve*, amely nem hódításokért harcol, hanem azért, hogy a népeknek meg hozza a szabadságot. Ugyanilyen értelemben nyilatkoztak a moszkvai kereskedelmi testületek és a tőzsde.

A lebergi polgármester Pétervárott

Krakó, szeptember 6. A *Glos Narodu* jelenti: *Rutowski* dr. lebergi polgármester, akit az oroszok tisztként Oroszországba hurcoltak s aki eddig Kiewben volt internálva, engedélyt kapott arra, hogy Pétervárra utazzék, hol a legközelebb kicsérélendő foglyok és tisztek közé fogják beosztani.

Az olasz háború

Budapest, szeptember 6. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszínterről:

Az olaszok tegnap a tenger melléki arcvonalon és Karinthiában általában nem fejtettek ki tevékenységet. A Kreuzberg-Sattel területén ellenben, Innichentől délnyugatra, hosszabb szünet után heves ágyuharcot kezdtek és ott több ponton megkísérlék állásaink megközelítését. Gyalogsági harcra eddig nem került sor.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Téli idő Felső-Olaszországban

Lugano, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) Az egész Felső-Olaszországban télies, hideg időjárás uralkodik. Az Alpokban a magasabb nyulványokon erősen havazik.

Olaszország a Dardanella-kalandban

Frankfurt, szeptember 6. A *Frankfurter Zeitung* katonai munkatársa a következőket írja a harcéri helyzetről:

Katonai szempontból nézve, Olaszország részvétele a dardanellai akcióban, vagy pedig Anatólia szigeti részén való partraszállása bizonyára kellemes az angoloknak és franciáknak, azonban magára Itáliára nézve a legnagyobb veszedelmeket rejti magában. Cadorna van oly jó stratégia, hogy belássa, hogy az Isonzónál rövid idő múlva megváltoznak a viszonyok, mielőtt százezer vagy ennél is több olasz katonára harcol Angliáért Anatóliában. Ez a gondolat oly egyszerű és közelfekvő, hogy Cadorna sem zárkozhatik el előle. És ha Olaszország mégis belemegy a kalandba, ez azt bizonyítja, hogy Itália lemondott egy újabb isonzo általános offenzíváról és hogy Anglia nyomásának nem birt ellenállni.

Az oroszországi eseményekre semmi befolyással sem lesz az olaszok újabb hadüzenete. Ott a német és osztrák-magyar bajonettek föltartózatlan tempóban csinálják a történelmet. Bizonyosnak látszik, hogy az oroszok déli hadserege rövid idő alatt döntő vereséget szenved. A legutóbbi napok eseményei azt most már kétségtelenné teszik és ennek következtében a központi hatalmaknak ismét egy tekintélyes hadereje szabadul föl. Nem akarunk a fantázia utvesztőibe tévedni, amelyek Odesszáig és Romániáig nyulnak, hanem egyszerűen és ridegen csak annak konstataálására szorítokunk, hogy fölszabaduló haderőnket energikusan, céltudatosan és a nagyságában rejlő hatalmához méltóan fogjuk fölhasználni. Hogy hol használjuk föl, erre mértékadó helyen nincs kétség.

A francia harctér

Berlin, szeptember 6. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya. A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszínterről:

Lényeges esemény nem történt. A menin — yperni országuton lelőttünk egy kétfedelii repülőgépet.

Elsülyesztett angol hajó

London, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti Queenstownból: A 10,920 tonnás *Hesperian* gőzöst, amely 700 utassal utban volt Amerika felé, egy német buvárhajó *Fastnot* táján megtorpedózta. A hajótörtek ruhátlanul Queenstownba érkeztek. A torpedózás este fél kilenc órakor történt. Valamennyi utas megmenekült.

London, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti: A *Hesperian* gőzös nem tegnap este, hanem ma reggel süllyedt el. A queenstowni amerikai konzul jelenti, hogy a *Hesperian* elsülyesztésével amerikai polgár nem pusztult el.

Elsülyedt német buvárhajó

Berlin, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) A Wolff-ügynökség közli: Hivatalos jelentés.

Egyik buvárhajónk, mely találkozott a tengeren 27. számú buvárhajónkkal, jelentette, hogy az „U. 27.” augusztus 10-én a Hebridák-nál elsülyesztett egy kisebb angol cirkáló. Ez a buvárhajónk azóta nem tért vissza. Valószínűleg elsülyedt.

BEHNCKE,

a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

A buvárhajó-háború enyhítése

Berlin, szeptember 6. A buvárhajó-háború enyhítését, amelyet *Bernstorff* gróf Washingtonban bejelentett, a németországi közvélemény általában helyesléssel fogadta. Ha a kancellár a birodalmi gyűlésen mondott legutóbbi beszédében hangsúlyozta, hogy elszoktunk minden szentimentalizmustól, úgy különösen áll ez az Egyesült Államok kormányához és népének többségéhez való viszonyra, amely a pártatlansághoz fűzött legszerűnyebb várakozásokat is teljesítenélül hagyta. Amerika magatartását valóban minden időkre a pártatlan semlegesség klasszikus példájaként fogják odaállítani. A német nép azonban elég barbár, hogy örömmel üdvözljön az emberiség javára tett minden engedményt, amely a háborús cél elérésével megegyezik és ha a felelős személyiségek arra az eredményre jutottak, hogy az ellenséges személyszállító hajókkal való bánásmód során bizonyos föltételek alatt több tekintettel kell lenni az utasok életére, mint a *Lusitania* esetében történt, úgy ez ellen senkinek sincs kifogása. Megjegyzendő egyébként, hogy *Bernstorff* nem jövendőbeli engedményekről, hanem már fönnálló instrukciókról beszélt, amelyek már az *Arabic* elsülyesztése alkalmával is érvényben voltak.

Az angol lapok rosszul lepezett boszorkodása *Bernstorff* gróf kijelentése miatt a legjobb bizonyíték arról, hogy helyes megfontolás vezetett erre a lépésre. A Németország és az Egyesült Államok viszonyának látszólag fenyegető kiélesedése egyesek előtt épp oly fontos, mint kívánatos perspektíva volt, ha pedig még a diplomáciai viszony megszakítására is sor került volna — és talán nem is helytelenül — visszahatást vártak volna az általános helyzetre.

Bizonyos balkáni államok habozó, bizonytalan magatartásának tulajdonképeni kulcsa nyilván abban a sokáig uralkodott meggyőző-

désben van, hogy az új hármasszövetséget, dacára minden téren csodálatra méltó teljesítményeinek ellenségeinek óriási számbeli túlsúlya végre mégis le fogja gyűrni. Ez a meggyőződés már megingott, hála a szövetséges seregek óriási teljesítményeinek és sikereinek az egész fronton Rigától Tarnopolig, hála a Dardanellavédők csodás szívósságának és hála az alpi hágók elleni olasz rohamok abszolút eredménytelenségének.

A négyes szövetség diplomáciájának görcsös fáradozásai újra és újra hajótörést szenvednek azon a tényen, hogy sem ígéreteit, sem fenyegetéseit nem veszik különösképen komolyan és nem igen szeretik magukat a bukott ügyvel azonosítani.

A Dardanellák ostroma

Elsülyesztett angol buvárhajó — A török tüzérség nagy sikerei

Konstantinápoly, szeptember 6. A főhadiszállás közli:

E hó 4-én a Dardanelláknál egy angol buvárhajót elsülyesztettünk és 3 tisztet, 25 matrózt elfogtunk.

Anaforta szakaszában felderítő osztagaink éjszaka sikeres meglepő rohamot intéztek az ellenség ellen, amely alkalommal ismét nagy zsákmányt ejtettek. E hó 4-én tüzérségünk egy a *Bujuk-Kemikli*-i parton állomásozó ellenséges szállítógőzösn tüzet okozott. — Az *Ari Burnu* szakaszban a tüzérségi harc és a bombavetés tovább tartott. *Seddil Bahr* szakaszában az ellenséges tüzérség minden eredmény nélkül lövöldözte *Aldsi-Tepe* partjait.

E hó 4-én anatóliai ütegeink hatásosan bombázták az ellenséges bárkákat *Elles Burnu* fok közelében. Ugyancsak hatásosan bombázták a *Seddil Bahr*-nál levő ellenséges ütegeket és táborát. Az ellenséges ütegek tüzelésüket viszonzni igyekeztek, de elnémitottuk őket. Az ellenséget kényszerítettük arra is, hogy táborhelyét elhagyja és más helyen üssön táborát. — Este ütegeink az ellenséges torpedónaszádókat, amelyek a bejáratához közeledni igyekeztek, visszavonulásra kényszerítették. Egy ellenséges gőzöst, amely tüzérségi tüzelésünk következtében visszamaradt, a sötétség beállta után a nyílt tengerre vonszoltak.

A többi arcvonalon nem történt változás.

A Balkán-államok

Nem lehet bolgár-török háború

Kopenhága, szeptember 6. (Magyar Távirati Iroda.) *Genadiew* volt bolgár külügyminiszter a *Temps* szófiai tudósítója előtt nyilatkozott a helyzetről. *Nines bolgár kormány*, — mondta *Genadiew* — amely vállalná a felelőséget a Törökország ellen indított háborúért, a mikor tudja, hogy ezzel Ausztria-Magyarországot és Németországot, de sőt Szerbiát és Görögországot is ellenségeivé tenné.

Genf, szeptember 6. Az entente sajtója, amely balkáni reményeit a bolgár ellenzék fölfogására vetette és annak a véleményének a megerősítésére, hogy Bulgária üdve csak a négyes szövetséggel való megegyezéstől függ, még rövid idővel ezelőtt a bolgár ellenzék pártok manifestumát közölte, ma kénytelen bevallani, hogy fordulatok semmi esetre sincsenek kizárva. *Genadiew*, e pártok vezéreinek egyike ugyanis, akinek politikáját az entente-sajtó világgá kürtölte, hogy t. i. ellene van a Szófia és Konstantinápoly közötti mindennemű megállapodásnak, újabban nagyon is hajlíthatónak bizonyul. A *Temps* tudósítójának Bulgária külpolitikájáról adott nyilatkozatában *Genadiew* meglehetősen érthető módon tudtul adta, hogy ha a négyes szövetségnek nem sike-

rülne Nist és Athént az összes bolgár kívánságok teljesítésére rábírní, akkor végül az ellenzék sem zárkozhatik el a bolgár nép akaratától, amely hozzájárult a török-bolgár meg-egyeződéshez.

A török belügyminiszter a bolgár királynál

Szófia, szeptember 6. (Magyar Távírtai Iroda.) Talaat bey török belügyminiszter a Csankaria fürdőn tartózkodó bolgár királyhoz utazott.

A hadiadó kivetés Debrecenben

A felszámolási bizottság első ülése

A 20,000 koronán felüli jövedelem után hadsegélyezés céljára kivetendő hadijövedelemadó kivetési javaslatokat ma délután 3 órakor kezdte tárgyalni a hadiadó felszámolási bizottság, melynek tagjai Nagy Lajos dr. elnöklete alatt Kernhoffer József, Szilágyi Imre, Czeglédy Mihály dr., Falk Lajos és Gyarmathy István.

A kivetési lajstromba 374 debreceni lakos van felvéve, akiknek jövedelme a pénzügyigazgatóság véleménye szerint eléri, illetve meghaladja a 20,000 koronát, úgy, hogy a pénzügyigazgatóság kivetési javaslata alapján 600,000 koronánál többre rugna a debreceni polgárok hadiadója. A javaslat azonban természetesen nem pontos adatok alapján készült és ez az előirányzott summa alkalmasint jelentékenyen csökkenni fog, mire a felszámolási bizottság elvégzi a kivetést. A felszámolási bizottságra roppant nehéz és hosszadalmas munkát ró a kivetés feladata, mert a megadóztatásra javaslatba hozott adózók szóbeli előterjesztéseit meg kell hallgatnia, a bemutatott igazoló iratokat alaposan át kell vizsgálnia, szóval a legaprólékosabb körülményekre is figyelemmel kell lennie. Ez a cél vezeti a kincstár képviselőjét, Lenchés István pénzügyi tanácsost, aki az adózó polgárok és az államkincstár érdekeit igyekszik conciliáns módon összeegyeztetni minden tételnél.

Mára a kivetési javaslat első 8 tétele volt kitűzve tárgyalásra. Délután 3 órától este 8 óráig tartott ezeknek a tételeknek a tárgyalása, ami bizonyossága annak, hogy mennyire lelkiismeretesen és pontosan végzi munkáját a bizottság. A 8 tétel közül 5 elesett, mert az illetők, akikre javaslatba volt hozva a hadiadó kivetése, igazolták, hogy jövedelmük nem éri el a 20,000 koronát. Három adózóra: Jóna Gyula drogéria tulajdonosra, Bruckner Ernő dr. máv. főorvosra és Bárány Sándor gyógyszerészre kivetették az első fokozatu hadi jövedelemadót, ami 725 korona.

Holnap délután a kivetési lapstrom 9—18. tételeit fogja tárgyalni a bizottság.

Apollo

Ma, kedden délután 5 órától 7-ig és 7 órától 9-ig folytatlagos bemenet, félhelyárak, 9 órától 11 óráig rendes helyárak.

Világvárosi újdonság! Dán-film.

A modell kalváriája

erkölosdráma 3 felvonásban.

A felvételek a koppenhágai dán-filmgyárban készültek. — Mesteri rendezés és a legjobb dán-színészekkel. — Ezenkívül

A magyar törvényhatóságok küldöttségének fölvonulása Ő Felsége elébe Wienben.

Kevés növendék iratkozik be az egyesített zeneiskolába

A belügyminiszter ugyan még nem hagyta jóvá a közgyűlésnek azt a határozatát, amelyben kimondta a P. Nagy Zoltán zenekonzervatoriumának a városi zeneiskolával való egyesítését, mégis a városi tanács határozata alapján a zeneiskola igazgatósága megkezdte a növendékek bírástát az egyesített zenedébe. Szeptember 4-ig, amint P. Nagy Zoltán jelentette, 119 növendék iratkozott be, akik majdnem mind a zenekonzervatorium növendékei voltak, míg a városi zeneiskola régi növendékei közül 8—10 iratkozott be. Ennek okát abban találják, hogy a tandíjhátralékos növendékek nem vehetők fel újra az intézetbe, míg a hátralékukat ki nem fizették.

Csűrös Ferenc dr. kultúratanácsnok ezért azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy engedje meg az adós növendékek felvételét olyan módon, hogy azok részletekben kötelesek bizonyos terminusig kifizetni tandíjtartozásukat.

Ebbe nem ment bele a tanács, mert csak fokozná azokat a bajokat, amelyeket ezeknek a hátralékosoknak a behajtása okoz, amire több esetben ráfizet a város, mert a behajtási költség többre rug, mint a behajtott követelés, azonban alkalmas ad a beiratkozni akaró tandíjhátralékosoknak, hogy a tanácshoz folyamodjanak, amely dönteni fog abban, hogy a hátralék részletfizetési kedvezményével felvehető-e a jelentkező.

Szó volt a zenedei alapítványokról is, amelyeket a mostani tanévben is úgy fognak kezelni, mint a múlt évben.

Bejelentette a kultúratanácsnok, hogy a tanácsnak ama határozata ellen, amelyvel a kormányhatósági jóváhagyás hiánya ellenére is intézkedett az egyesített zeneiskolába való beiratás iránt, két felebbzés érkezett be, amelyet Szabó Ferenc dr. és Juhász Ignác irtak alá. — Ezeket kiadták a jog- és pénzügyi bizottságnak véleményezés végett.

Végül bemutatta az előadó P. Nagy Zoltán nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy semmi-féle kártérítést nem kíván a várostól, ha a miniszter nem hagyja jóvá a fuzióra vonatkozó közgyűlési határozatot.

Egy német tiszt a gallipoli harcokról

Kolozsvár, szeptember 6.

A kolozsvári vasuti állomáson tegnap egy fiatal, napbarnított német katonatiszt szállott le a Brassó felől jövő személyvonatról, gomblyukában az első osztályu vaskereszt díszkrét szalagjával. Az éttermet kereste és a resti egy fehér asztalához leült és sört rendelt.

A német tiszt udvarias szíveséggel elmondta egy kolozsvári hírlapírónak, hogy Konstantinápolyból megy haza Berlinbe. Beteg volt öt hétig és most, hogy felgyógyult, két heti szabadságot kapott; ezt a két hetet most otthon tölti.

— A Dardanellák körül harcot — beszélt — nem lehet más harcokhoz hasonlítani. Talán még az Argonneokban lefolyt harcok hasonlítani legjobban ezekhez a harcokhoz. Itt minden lépésnyi területet a vérnek valóságos oecánjával lehet elfoglalni. Itt nincsenek meglepetések, járőrök elfogása, itt ismeretlen fogalom a bekerítés, itt csak egy nyakas, elkeseredett, fanatikus védelem van a törökök részéről, az ellenség részéről pedig szívós, bátor, kötelességtudó katonák ezreinek a biztos halálba való kergetése. A Gallipoli-félszigeten az utolsó katona is ismer minden talpalattnyi földet. Tudjuk, hogy hol mi áll, hol mennyi a mi emberünk, mennyi az ellenség, sőt azt is mindig tudjuk, hogy a tengeren hol állanak az ellenséges hajók.

— Az entente egyetlen látható eredménye az, hogy a Gallipoli-félszigeten, magán a szárazföldön, meg tudta vetni a lábát. Ez csak lát-

szólag eredmény, lényegileg azonban nem. A tengerpart vékony sávjának birtoka aránytalanul óriási veszteségbe került az ententének és még ezt sem érték volna el, ha mi nem akartat hagytuk volna őket partra szállani. Hogy az angolok partra szállottak, annak oka a következő: A törökök parti flottája természetszerűleg sokkal gyengébb, mintsem az entente egyesült flottájával felvehette volna a küzdelmet s így az ellenséges hajórajnak módjában állott olyan közel jönni a parthoz, hogy az óriási hajógyűkből jól lőhette a közvetlenül a part mellett épített védelmi állásokat. A védelmi állások stabilok s így biztosabban lőhetők, mint a mindig mozgó hadihajók s így nem volt meg az egyenlő küzdelem a hadihajók és a parti ütegek között. Ha a védelmi állásokat hátrább tolják, abban az esetben védve vannak a hajógyűk tüzetől és a parttól egy bizonyos távolságra a hajógyűk nem segíthetik az ellenséges gyalogság akcióját sem. Ezért vonták vissza a partnál elhelyezett védelmi erődítéseket és ezért volt alkalmuk az angoloknak partra szállani. Ezt meg is tették, partraszállottak óriási veszteségek mellett, de azután pont! Egy tapodtat sem tudnak előre jutni. A hátrahagyott védelmi állásokkalta erősebb, mint a tengerparti volt és az egész Gallipoli-félsziget ilyen állásokból áll.

— Nyugodtan mondhatom, hogy nincs az ententének annyi katonája, amennyi el ne pusztulna azokban a rohamokban, amit az angolok a török állások ellen intéznek. A védelmi felkészültség technikai remeke az egész félsziget és így nincs semmi csodálni való azon, ha a rohamok után ezerszámra fekszenek a halottak meg-ingathatatlan állásaink előtt.

A vonat indult Budapest felé, a német tiszt köszönt és vígan szállt fel kocsjába.

HIREK

— Vaszary Kolos halála. Budapesti tudósítónk táviratozza: Az elhunyt Vaszary Kolos bíboros, volt hercegprimás temetése csütörtökön lesz. A temetésen a király Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnaggyal fogja képviseltetni magát.

— József főherceg az amerikai magyarokhoz. Newyorkból jelenti az Amerikai Magyar Népszava: Varsó bevétele alkalmából az amerikai magyarok táviratban üdvözölték József főherceget. A főherceg az üdvözlésre szintén táviratban válaszolt. A sürgöny így szól: „Az önök üdvözléte, szeretett amerikai magyarjaim, mélyen meghatott bennünket. Csapataim meg én melegen köszönjük, azt remélve, hogy a háboru után valamennyien hazajönnék. József főherceg.”

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
BETHAZ-SZÉK — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

A budapesti Urania-színházban óriási sikert aratott. Az összes fővárosi napilapok az elismerés legmagasabb hangján irtak az első előadásáról.

AZ OLASZ HÁBORU

írta: Dr. FÖLDES ARTUR.

120 színesen vetített, eddig sehol nem látott képek lebilincselő szövegkísérettel. Az előadás végigvizi a nézőt az egész olasz harctéren és Olaszországon.

MINDENT A HAZÁÉRT

nagyszabásu filmdráma 3 részben, cselekményében izgalmas, beállításában meglepő filmujdonság.

Előadások kezdete 5 órához, rendes helyár.

— **Látogatás a hajduböszörményi Kálvineumban.** Illusztris látogatói voltak tegnap a hajduböszörményi Kálvineumnak. A **Baltazár Dezső** dr. debreceni püspök édesanyjának temetésén megjelent lelkészek, tanárok tettek látogatást az emberszeretnek e modern hajlékában, amely az árváknak ad otthont. A látogatóknak **Baltazár Dezső** dr. püspök és **Kiss Ferenc** egyetemi tanár, egyházkerületi főjegyző mutatták be a Kálvineum pompás épületét, amelynek megalkotása főként a kettőjük nevéhez fűződik. A szemlélők el voltak ragadtatva a látottaktól és a példás rendtől, amit ott tapasztaltak, amelyért a püspök elismerését fejezte ki **Köblös Sámuel** főgimnáziumi igazgatónak, a Kálvineum érdemes vezetőjének.

— **A közkórház válsága.** Domahidy Elemér főispán felvilágosító jelentést kér a városról a közkórház ügyeire vonatkozólag, mert a főorvos a hozzá beadott jelentésében panasolja, hogy a kórház pénzügyi ereje teljesen kimerült, úgy, hogy a tisztviselők és alkalmazottak szeptember 1-iki fizetésének kiutalására a város házipénztárától kellett 3000 korona előleget kérni. Fölveti a főorvos azt a kérdést, hogy nem vehetné-e át a város házipénztára a kórház pénzügyi kezelését. A város tanácsa a főispán kérésére azt válaszolja, hogy a belügyminiszterhez már régebben felterjesztés intézített a kórház részére 60.000 korona előleg engedélyezése iránt; a kórháznak önálló pénzügyi kezelést biztosít a szabályrendelet, tehát csak ennek módosításával vehetné át a város házipénztára a kórház pénzügyi dolgainak intézését, a tanács különben a kórház válságos helyzetéről kimerítő jelentést fog terjeszteni a törvényhatósági bizottság szeptemberi közgyűlése elé.

— **Elhunyt képviselő.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy **Ciocan János**, a naszói kerület nemzeti munkapárti képviselője, ma hatvanöt éves korában Budapesten meghalt.

— **100,000 korona juhokra.** Irtunk már róla, hogy a város tanácsa a lakosság husszükségletének ellátása céljából juhállomány beszerzésével foglalkozik. A vásárlásra **Gruner Lipót** gazdasági tanácsnok kapott megbízást, aki 1000 juhra már megkötötte a vásárt, meg lehetős olcsó áron. A prima ürü ára 1 korona 60 fillér, a kosoké 1 korona 40 és 1 korona 50 fillér. A város alkalmasint 2 korona 60 fillérért mérheti majd a juhhus kilogramját, amikor a hatóságilag megállapított árhatár 3 korona. A juhok megvásárlására a városi tanács ma 100 ezer korona előleget engedélyezett a közgyűlés által a közlelmzési költségekre megszávozott félmillió koronából.

— **Egyéves női kereskedelmi szaktanfolyam.** A kereskedelmi tanintézet egyéves női szaktanfolyamában párhuzamos osztályt nyitunk és így növendékek még fölvehetők. Az igazgatóság.

— **Az aradi minoriták egy harangot ajánlódokoztak a hadseregnek.** Aradról jelentik: Most, hogy a világháború a föld népeit állítja szembe egymással véres harcban és reánk törő ellenségeinket győzelmesen tiporjuk le, a társadalom minden osztálya készséggel siet, hogy vér- és anyagi áldozatot hozzon a hazáért. Az aradi minoriták egyik legkedvesebb, féltve őrzött és megszentelt ereklyéjüktől válnak meg: oda adják a templom legnagyobb harangját a hadseregnek, hogy ha kell, ágyut készítsenek belőle. A harang — amit most az aradi minoriták a hadseregnek ajánlódokoznak — harminckét métermázsra sulyu, tehát olyan nehéz, mint a templom másik három harangja együttvéve. Csak a legnagyobb ünnepek alkalmával: karácsonykor, húsvétkor, pünkösdkor és Szent Antal napján szólaltatták meg... Most, ugye lehet hamarosan, meg fog szólalni mindennap a harcmezőkön és a végső győzelemre fogja elősegíteni dicső harcaikat.

— **Fertőtlenített ócska és új tankönyvek az összes iskolák részére** kaphatók **Hegedűs és Sándornál**, főposta mellett.

— **Géptulajdonosok figyelmébe.** A városi katonai ügyosztály közli: „A m. kir. honvédelmi miniszter ur 12.500. eln. számú rendelete alapján értesítetnek a cséplő és szántógép tulajdonosok, hogy a hadköteles cséplőgépészek és fiitők szabadsága szeptember hó 30-ig, gőz- és motor-eke gépészek szabadsága pedig november hó 30-ig meghosszabbított”.
— **Hogy van Hogyállunk bácsi?** Érdekes levelezőlapot hozott a posta Debrecenbe a messi Oroszországból. A fehér színű piros círilletikkel nyomtatott lapot, amelyen rajta van a taskendi postabélyegző, az orosz cenzura kék bélyegzője és az **Oszták-Magyar Vörös Kerest** pecsétje, **Markalay Tibor** orosz fogságban levő honvédzászlós küldte az édesatyjának, **Markalay István** debreceni pénzügyi tisztviselőnek. A levél következően hangzik:

VIII/18. 1915.

Liebe Eltern!

Ich bin gesund. Ich möchte das wissen, wie geht es dem **Hogyállunk** Onkel? Ich bitte besuchen meinen Freund **Johann Jóhírek**, seine Wohnung **Mikor-Béke-gasse 12**.

Handküsse von **Tibor**.

Magyar nyelven így hangzik ez a levél:

Kedves szüleim!

Egészséges vagyok. Szeretném tudni, hogy hogy van **Hogyállunk** nagybácsi? Kérem értesíteni **Jóhírek János** barátomat, lakása **Mikor béke-utca 12**.

Kézcsók **Tibortól**

A különös levél nagy örömet hozott a szülőknek, akik nagyon hosszú idő óta nem hallottak semmit a fiukról és sietnek őt megnyugtatni, hogy **Hogyállunk** nagybácsi kitünően érzi magát és a mi folytonos győzelmeink mindennap jobban érlelik a béke gyümölcsét.

— **Tankönyvek féláron Harmathynál, Fűvészkert-u. 14.**

— **Az epreskerti városi faraktár kiürült.**

A városi számvevőség jelentést tett arról, hogy az epreskerti városi faraktárban mindössze 350 öl tüzifa van. Ezt a jelentést **Gruner Lipót** gazdasági tanácsnok ma mutatta be a városi tanácsnak, amely intézkedést tett, hogy a faraktárba megfelelő mennyiségű tüzifakészlet rak tároztassék be még a tél beállta előtt. Az erdőmestert föl hívták, hogy sürgősen kezdesse meg a befuvarozást, ha pedig ez nem állana módjában, azonnal tegyen jelentést a tanácsnak, amely gondoskodni fog szükség esetén megfelelő fuvarok kiállításáról, hogy a tüzifa-szükséglet idejében biztosítva legyen.

— **Hatóságilag fertőtlenített új és ódon tankönyvek minden iskola részére** kapható **Aczél antquariumában, Első Takarékpalota.**

— **A Fröhlich-féle csódtömegtől megvett összes iskolai és irodai cikkek, iskolatáskák, tankönyvek, stb., stb. árak eladása a mai napon megkezdődik. Üzlethelyiség Szent Anna-u. 1. Nyitva reggel 7—12-ig, délután 1—7 óráig.**

— **Ünnepi imakönyvek (Machsorok)** az izr. ünnepekre és újévi képeslapok kaphatók **Aczél antquariumában.**

— **35 dekás tábori postadobozok, melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Plac-utca 49. és minden dohánytűzsdében.**

SZINHÁZ

MŰSOR:

KEDD: **A kis király**, operett.SZERDA: D. u. **János vitéz**, daltjáték. Este: **A tökéletes asszony**, operett.CSÜTÖRTÖK: **Van-e babája?** énekes bohóság. (Bemutató.)PÉNTEK: **Van-e babája?** énekes bohóság.

Apró hirdetések

Veszek fölliteres úvegeket bármely mennyiségben. **Békés Emil** Vörösmarty-utca 1.

13 hold onódi föld kiadó. Cím a kiadóban.

Ügyes bejárónót vagy mindenek cselédet azonnal felveszek. **Budai Esaiás-utca 3. sz.**

Dohányzsineg használt, de jó állapotban igen olcsón kapható **Neumann Nándor és Tsa cégnél Hatvan-u. 8. sz.**

Tanuló felvétetik **Kurián** órásnál Debrecen.

Tarhonya

tiszta buza lisztből készült vizes tarhonyát mázsánként 100 K-ért szállítok. Cím kiadóhivatalban.

Kiadó

Sörösarnok és vendéglő!

A Kossuth- és Piac-utca srrkán lévő legmodernebb berendezésű **alagsori vendéglő és sörösarnok** f. évi november 1-től kezdve kiadó. Érdeklődők forduljanak a Debreczeni Első Takarékpénztárhoz.

Makulatur papíros kapható a kiadóban.

Csemege szálló nagyban és kicsinyben kapható **Klein Antal és Társánál, Piac utca 61. Telefon 10—89.**

Kapucédniak bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

A valódi PALMA

SZESZ elsőrendű házi sereken kívül abszolút alkoholt és vegyítést mentholt tartalmaz és éppen ezért minden házban nemcsak kényelmes, hanem belsőleg is állandóan igénybe veszik. A

PALMA

SZESZ már a bedőrsülés alatt csillapítja a fájdalmakat. Erősítő és hűsítő hatásánál fogva melegben, hidegben egyaránt nagy szolgálatot tesz katonáinknak a háborúban. Hogy mily nagy szolgálatot teljesít a

PALMA

SZESZ akatonáknál, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a magyar katonák el sem indul néhány üveg

PALMA

SZESZ nélkül el sem indul magyar katonák hozzátartozóik

PALMA

SZESZ nélkül el sem engedik.

A Palma alapárai:
Próba üveg ára . . . 40 fill.
Közép üveg ára . . . 1.— kor.
Nagy üveg ára . . . 2.— kor.

Készíti:
Dr. SZELENYI ÁRPÁD
gyógyyszerész
Debrecen, Piac-utca 30.
Kossuth-patika.

16—18 éves fiu

hetesnek

felvétetik

Piac-utca 49., II. udvar.

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjoltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananas, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsmenta, narancs, waldmeister, meggy. — Sikertelenség kizárva. — Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. — Az alkalmi árak pontos előírással együtt utánvétellel bérmentve K 450. — Ot ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. — Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbeszélhetetlen, mert a munkás felrészlet, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik.

GROLICH JÁNOS, Agyal-drogéria,
Brünn 619. sz. (Morvaország).

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDUVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

Intézeteti fehérneműek

előírás szerint.

Paplanok — matracok — flaneltakarók — zsebkendők — esőernyők — harisnyák — asztalneműek

nagy választékban!